

Knowledge and attitude toward AIDS among people admitted to the Qazvin faculty of Dentistry (2014)

M. Zarabadipour¹, K. Borhan-Mojabi¹, B. Saboor Bagherzadeh², F. Mozaffari²

¹ Dental Caries Prevention Research Center, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran

² Student Research Committee, Faculty of Dentistry, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran

Corresponding Address: Mahdieh Zarabadipour, Dental Caries Prevention Research Center, Dental faculty, Qazvin University of Medical Sciences, Bahonar Blvd., Qazvin, Iran

Tel: +98-28-33353064, Email: mahdieh.zarabadi@gmail.com

Received: 14 May 2017; Accepted: 18 Sep 2017

*Abstract

Background: AIDS is as a global fatal disease and the only way to combat the disease is education and knowledge about the methods of transmission and prevent of the disease.

Objective: The aim of this study was to evaluate the knowledge and attitudes of people admitted to the Qazvin faculty of Dentistry toward AIDS.

Methods: A cross-sectional descriptive study was conducted in 2013-2014 using a standard questionnaire between 270 people admitted to the Qazvin faculty of Dentistry.

Findings: According to data analysis, 150 subjects (55.6%) had a poor knowledge about the disease and with increasing the age, knowledge was lower. The attitude of 153 subjects (56.7%) was moderate. All the participants were married and had 20 years old at least.

Conclusion: This study indicated that the knowledge and attitude of people admitted to the Qazvin faculty of Dentistry was inappropriate and there was a necessity to promote absolute knowledge and good attitude about AIDS.

Keywords: Knowledge, Attitude, AIDS

Citation: Zarabadipour M, Borhan-Mojabi K, Saboor Bagherzadeh B, Mozaffari F. Knowledge and attitude toward AIDS among people admitted to the Qazvin faculty of Dentistry (2014). J Qazvin Univ Med Sci 2018; 22(1): 87-91.

بررسی دانش و نگرش بیماران مراجعه کننده به دانشکده دندان پزشکی قزوین درباره ایدز (۱۳۹۳)

دکتر مهدیه زرابادی پور^۱، دکتر کتابون برهان مجابی^۱، دکتر بهاره صبور باقرزاده^۲، فاطمه مظفری^۲

^۱ مرکز تحقیقات پیشگیری از پوسیدگی دندان دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران
^۲ کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

آدرس نویسنده مسؤل: قزوین، بلوار شهید باهنر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده دندان پزشکی، مرکز تحقیقات پیشگیری از پوسیدگی دندان، تلفن ۰۲۸-۳۳۲۵۳۰۶۴-۲۸
تاریخ دریافت: ۹۶/۲/۲۱؛ تاریخ پذیرش: ۹۶/۶/۲۷

* چکیده

زمینه: بیماری ایدز به صورت یک بیماری مهلک جهانی می باشد و تنها راه مبارزه با بیماری، شناخت راه های انتقال و روش های پیشگیری است. **هدف:** هدف از مطالعه حاضر، بررسی دانش و نگرش مراجعه کنندگان به دانشکده دندان پزشکی قزوین در خصوص بیماری ایدز می باشد. **مواد و روش ها:** این مطالعه توصیفی - مقطعی در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۲ تا ۹۳ با استفاده از یک پرسش نامه استاندارد بین ۲۷۰ نفر از مراجعه کنندگان به بخش بیماری های دهان دانشکده دندان پزشکی قزوین انجام شد. **یافته ها:** بررسی یافته های مطالعه نشان داد، آگاهی اکثریت افراد مراجعه کننده (۱۵۰ نفر؛ ۵۵/۶ درصد) ضعیف بوده و با افزایش سن، آگاهی کاهش می یافت. نگرش اغلب افراد (۱۵۳ نفر؛ ۵۶/۷ درصد) نیز متوسط بود. همه شرکت کنندگان متأهل و حداقل ۲۰ سال سن داشتند. **نتیجه گیری:** این مطالعه نشان داد که آگاهی و نگرش مراجعه کنندگان در خصوص ایدز نامناسب بوده و ضرورت ترویج آگاهی دقیق و نگرش مناسب درباره ایدز وجود دارد.

کلیدواژه ها: آگاهی، نگرش، ایدز

* مقدمه

نظیر رابطه جنسی محافظت نشده، داشتن چند شریک جنسی، عدم استفاده یا استفاده غیرمداوم از کاندوم و اعتیاد دارویی سلامت نوجوانان و بالغین جوان را در معرض خطر ابتلا به ایدز و دیگر بیماری های منتقله از راه جنسی (STD) قرار می دهد.^(۴۳)

یک عامل مهم انتشار ایدز در کشورهای در حال توسعه، دانش و آگاهی ضعیف درباره این بیماری و راه های پیشگیری و روش های انتقال آن است. همچنین در اکثر مواقع، دانش و نگرش در مواجهه با افراد آلوده به ایدز با یکدیگر مرتبط هستند.^(۵) اضطراب، ترس، ناراحتی، نگرانی، دستپاچگی و نگرش های اجتماعی منفی ممکن است آگاهی از بیماری را کاهش و انتقال بیماری را تسهیل نماید.^(۲۹) هدف از این مطالعه، بررسی میزان آگاهی

ویروس نقص ایمنی انسانی (Human Immunodeficiency Virus, HIV) که منجر به سندرم نقص ایمنی اکتسابی (Acquired Immunodeficiency Syndrome, AIDS) می شود، نخستین بار سال ۱۹۸۱ در آمریکا شناخته شد و ظرف مدت کوتاهی به صورت یک بیماری شایع و مهلک در آمده و تلاش های گسترده جهانی را برای مبارزه با آن برانگیخت.^(۲۹) جامعه پزشکی بزرگترین موفقیت خود را در قرن گذشته ریشه کنی آبله و فاجعه آمیزترین شکست خود را بروز بیماری ایدز می داند. این بیماری به لحاظ عدم دسترسی کافی و به موقع به داروهای ضد ویروس علیه ویروس ایدز در کشورهای در حال توسعه همواره از گسترش بیش تری برخوردار است.^(۲) رفتارهای پرخطر

* یافته‌ها:

۶۵/۶ درصد (۱۷۷ نفر) از افراد مراجعه کننده مؤنث و ۳۴/۴ درصد (۹۳ نفر) مذکر بودند. رده سنی افراد مورد مطالعه $۳۷/۱ \pm ۷/۸$ سال بود. وضعیت آگاهی و دانش افراد مورد بررسی در جدول ۱ عنوان شده است.

جدول ۱- توزیع فراوانی نسبی وضعیت دانش افراد مورد بررسی

پاسخ	تعداد	درصد
ضعیف	۱۵۰	۵۵/۶
متوسط	۹۲	۳۴/۱
خوب	۲۸	۱۰/۳

بررسی نتایج مطروحه در خصوص نگرش افراد نسبت به بیماری ایدز بیان گر آن است که بیش تر افراد (۵۶/۷ درصد) نگرش متوسطی نسبت به بیماری ایدز داشتند (جدول شماره ۲).

جدول ۲- توزیع فراوانی نسبی وضعیت نگرش افراد مورد بررسی

پاسخ	تعداد	درصد
منفی	۸۷	۳۲/۲
متوسط	۱۵۳	۵۶/۷
مثبت	۳۰	۱۱/۱

نتایج مطالعه در خصوص مقایسه آگاهی فرد نسبت به بیماری براساس جنس با استفاده از آزمون تی نشان داد تفاوت آماری معنی داری بین دو جنس وجود ندارد، به بیان دیگر جنسیت تأثیری روی آگاهی نداشته ولی تفاوت معنی داری بین نگرش افراد مورد بررسی در دو جنس وجود داشته و نگرش خانم‌ها بهتر از آقایان است. آنالیز داده‌ها با استفاده از آزمون آنوا نشان می‌دهد، تفاوت معنی داری بین میزان آگاهی افراد مورد بررسی در سنین مختلف وجود دارد و هر چه سن بالاتر می‌رود میزان دانش افراد کم تر می‌شود. براساس همین آزمون؛ تفاوت

و نگرش بیماران مراجعه کننده به دانشکده دندان پزشکی قزوین در خصوص بیماری ایدز و راه‌های انتقال آن می‌باشد.

* مواد و روش‌ها:

این مطالعه توصیفی- مقطعی با استفاده از پرسش‌نامه‌ای که توسط محقق و با استناد به پرسش‌نامه ۴۵ سؤالی استاندارد انجام شد.^(۶) ترجمه سؤالات پرسش‌نامه به تأیید متخصص بیماری‌های دهان رسید و برخی از سؤالات جهت مطابقت با فرهنگ حذف شد. با وجود استاندارد بودن اصل پرسش‌نامه جهت بررسی مجدد پایایی و روایی، پرسش‌نامه توسط اعضای هیأت علمی پاسخ داده شد و با آلفای کرونباخ ۰/۶ مورد تأیید قرار گرفت.

قسمت اول پرسش‌نامه شامل اطلاعات شخصی؛ سن، جنس، وضعیت تأهل، شغل، تحصیلات و سابقه ابتلا به ایدز در اطرافیان بود و اطلاعاتی از قبیل نام، آدرس و شماره تلفن فرد ثبت نمی‌شد. قسمت دوم پرسش‌نامه شامل ۲۰ سؤال در خصوص دانش فردی نسبت به بیماری ایدز و ۱۰ سؤال در خصوص نگرش فرد نسبت به بیماری ایدز بود. پاسخ سؤالات شامل؛ صحیح، نمی‌دانم و نادرست بود که هر پاسخ درست فرد؛ دو، پاسخ غلط فرد؛ صفر و نمی‌دانم یک امتیاز نمره‌دهی شد. براساس نمره‌دهی نهایی حداکثر آگاهی ۴۰ نمره و حداقل آن صفر بود که نمرات ۳۵ تا ۴۰ خوب، ۳۰ تا ۳۵ متوسط و نمره زیر ۳۰ آگاهی ضعیف تلقی شد.^(۶) همچنین امتیازدهی نگرش با حداکثر نمره ۲۰ و حداقل صفر می‌باشد و نمرات ۱۵ تا ۲۰ مثبت، ۱۰ تا ۱۵ تحت عنوان متوسط و نمره زیر ۱۰ به عنوان نگرش منفی نسبت به بیماری تلقی شد.^(۶) معیار ورود به مطالعه؛ داشتن سن بالای ۲۰ سال و متأهل بودن است. همه پاسخ‌دهندگان متأهل (۲۷۰ نفر) و بالای ۲۰ سال سن داشتند و با اخذ رضایت و آگاهی کامل وارد مطالعه شدند. داده‌های آماری پس از جمع‌آوری داده‌های خام با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۱۹ و آزمون‌های آماری آنوا و تی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

معنی‌داری بین نمره نگرش افراد مورد بررسی در سنین مختلف وجود دارد بدین صورت که هر چه سن بالاتر می‌رود نمره نگرش افراد کم‌تر می‌شود. همچنین تفاوت معنی‌داری بین میزان نمره آگاهی و نگرش افراد مورد بررسی در مقاطع تحصیلی مختلف وجود دارد بدین معنی که هر چه تحصیلات بالاتر می‌رود آگاهی افراد بیش‌تر و نگرش آن‌ها مثبت می‌شود.

*بحث و نتیجه‌گیری:

نتایج بررسی آگاهی و نگرش ۲۷۰ نفر از افراد مراجعه کننده به بخش بیماری‌های دهان دانشکده دندان‌پزشکی قزوین نشان داد که آگاهی اکثریت افراد مراجعه‌کننده ضعیف بوده و با افزایش سن، آگاهی کاهش می‌یافت. همچنین نگرش غالب مراجعین در حد متوسط بود.

آگاهی غالب افراد مورد مطالعه ضعیف (۵۵/۶ درصد) بود، اوزونی، مادوسدان، مولو هم در نتایج مطالعات خود همین امر را اذعان داشته‌اند حال آن‌که هان و عبدیزدان در مطالعاتی که بر روی دانشجویان پزشکی انجام دادند عنوان نمودند که آگاهی نمونه‌های مطالعه در حد خوب بوده است.^(۷-۱۱) همچنین مطالعه لطفی‌پور رفسنجانی بر روی دانشجویان غیرپزشکی نشان داد که دانش آن‌ها در خصوص ایدز خوب بود.^(۱۲) علت این تفاوت در نتایج می‌تواند تفاوت گروه‌های مورد مطالعه باشد، چون در مطالعه حاضر، افراد عادی جامعه مورد سؤال قرار گرفتند ولی انتظار می‌رود که دانشجویان پزشکی به‌علت سطح بالای تحصیلات و نیز گذراندن واحدهای آموزشی مرتبط، آگاهی بالاتری نسبت به عموم جامعه داشته باشند. با این وجود مطالعه هان عنوان می‌کند که حتی در بین دانشجویان هم انتقال از طریق شیر مادر و یا انتقال عمودی از مادر به جنین از سؤالاتی بودند که پاسخ ضعیفی دریافت کردند و این موضوع حتی بین این دسته از افراد هم با غفلت روبرو شده است. حتی در مطالعه عبدیزدان هم نسبت قابل ملاحظه‌ای از پاسخ‌دهندگان (۸۰ درصد) فکر می‌کردند که ایدز درمان‌پذیر است.^(۱۱و۱۰)

عبدیزدان هم مشابه مطالعه حاضر بیان می‌کند که جنسیت تأثیری بر میزان آگاهی ندارد ولی در مطالعه مولو آگاهی مردان بالاتر گزارش شده است. این تضاد در سطح آگاهی ممکن است ناشی از تفاوت در گروه‌های مورد مطالعه، تفاوت در دسترسی به اطلاعات، رسانه‌های جمعی و مشارکت در نشست‌های مختلف ضدایدز باشد.^(۱۱و۹)

در تأیید نتایج مطالعه حاضر در پژوهش عبدیزدان و مادوسدان نگرش اکثر افراد متوسط تا منفی بود، در حالی‌که مطالعه هان و مولو به‌علت تفاوت در جامعه مورد بررسی، سطح تحصیلات، حیطة کاری و آگاهی‌های شخصی از بیماری، نتایج متفاوتی را گزارش کردند.^(۸-۱۱) در مطالعه لطفی‌پور نگرش افراد گروه مطالعه به‌صورت مثبت گزارش شد که این تفاوت با مطالعه حاضر می‌تواند به‌دلیل روش کار و گروه هدف متفاوت از مطالعه حاضر باشد.^(۱۲)

در مطالعه حاضر مشخص شد که نگرش خانم‌ها بهتر از آقایان است که با نتایج مولو^(۹) موافق بود. ولی در مطالعه اوزونی^(۷) به‌طور کلی آقایان نگرش بهتری راجع به ایدز داشتند. به‌طور کلی نتایج این مطالعه نشان داد که آگاهی مراجعه‌کنندگان به دانشکده دندان‌پزشکی در خصوص HIV/AIDS ضعیف و نگرش آن‌ها نیز متوسط تا منفی بود، بنابراین ضرورت ترویج آگاهی دقیق و نگرش مناسب درباره HIV/AIDS از طریق منابع موثق مثل؛ کتاب، مشاورین دانشگاه و متخصصین مربوطه وجود دارد.

*مراجع:

1. Bolla CR, Rao AR, Reddy Sh, Ravikumar BP. Knowledge regarding HIV/AIDS among secondary school students in Khammam town, Andhra Pradesh. *Int J Res Dev Health* 2013; 1(3): 103-8.
2. Sanjel K, Chalise HN. HIV/AIDS knowledge and perceptions among school-going adolescents in Nepal's country side.

Asia-Pacific E-journal of Health Social Science 2013; 2(2): 1-4.

3. Petros P. Risk perception, HIV/AIDS related knowledge, attitude and practice of the university community: the case of Ethiopian Civil Service College. *HIV AIDS Rev* 2014; 13(1): 26-32.

4. Zafar M, Nisar N, Kadir M, Fatmi Z, Ahmed Z, Shafique K. Knowledge, attitude and practices regarding HIV/AIDS among adult fishermen in coastal areas of Karachi. *BMC Public Health* 2014; 14: 437. doi: 10.1186/1471-2458-14-437.

5. Useh U, Keikepe A, Montshiwagae B, Mothoagae R, Senna D. Knowledge and attitude of pregnant women towards Mother to Child Transmission (MTCT) of HIV and AIDS in a local clinic in Mafikeng, South Africa. *Ethno Med* 2013; 7(3): 163-9. doi: 10.1080/09735070.2013.11886457.

6. Carey MP, Morrison-beedy D, Johnson BT. The HIV-knowledge questionnaire: development and evaluation of a reliable, valid and practical self-administered questionnaire. *AIDS Behav* 1997; 1(1) 61-74.

7. Ouzouni Ch, Nakakis K. HIV/AIDS Knowledge, attitude and behaviours of

student nurses. *Health Sci J* 2012; 6(1): 129-50.

8. Madhusudan M, Mohammad I, Mahadeva Murthy TS, Shwetha N, Suresha DS. Impact of educational intervention in improvement of knowledge and attitude toward HIV/AIDS among rural college students. *Int J Basic Appl Med Sci* 2014; 4(1): 244-50.

9. Mulu W, Abera B, Yimer M. Knowledge, attitude and practices on HIV/AIDS among students of Bahir Dar University. *Sci J Public Health* 2014; 2(2): 78-86. doi: 10.11648/j.sjph.20140202.16.

10. Ni H, Htet A. Knowledge and Attitude of HIV/AIDS Infection among Medical Students. *Int J Collab Res Intern Med Public Health* 2012; 4(4): 317-26.

11. Abdeyazdan Z, Sadeghi N. Knowledge and attitude toward AIDS/HIV among senior school students in Isfahan. *Iran J Clin Infect Dis* 2008; 3(2): 93-8.

12. Lotfipour Rafsanjani SM, Ravari A, Akbarinasab J. Knowledge, attitude and practice of non-medical students to the ways of transmission and prevention of AIDS in Rafsanjan city. *Iran J Nurs Res* 2011; 6(22): 31-9. [In Persian]